

IMPACTUL BREXITULUI ASUPRA RELAȚIILOR BRITANO-EUROPENE

Svetlana CEBOTARI

Doctor habilitat, conferențiar universitar, Universitatea de Stat din Moldova, Chisinau, Republica Moldova

e-mail: svetlanacebotari@mail.ru

<https://orcid.org/0000-0001-9073-104X>

Carolina BUDURINA- GOREACII

Doctor, lector universitar, Universitatea de Stat din Moldova, Chisinau, Republica Moldova

e-mail: carolina.budurina@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-2406-4212>

Ieșirea Marii Britanii din Uniunea Europeană, „Brexit” (respectiv, „British exit”), a devenit unul dintre procesele cele mai importante care frământă și preocupă lumea europeană și nu numai. Impactul Brexitului asupra relațiilor dintre Marea Britanie și Uniunea Europeană este unul considerabil. Retragerea Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din comunitatea europeană a fost justificată printr-o serie de argumente care pot fi grupate în funcție de trei mari considerații: economice, politice și de securitate. Analizând Brexitul, se poate observa că despărțirea Regatului Unit de Uniunea Europeană este un fenomen care nu poate aduce decât dezavantaje celor două părți, precum și securității europene. În ceea ce privește securitatea celor două entități, Brexitul este considerat ca fiind un risc, dar și o oportunitate pentru Marea Britanie, cât și pentru statele Uniunii Europene. Prezentul articol are drept scop de a relieva principalele consecințe ale Brexitului asupra relațiilor britano-europene, inclusiv și asupra teritoriilor britanice de peste mări.

Cuvinte-cheie: Brexit, teritoriile britanice de peste mări, politică externă, securitate, Uniunea Europeană, referendum.

THE IMPACT OF BREXIT ON BRITISH-EUROPEAN RELATIONS

The exit of Great Britain from the European Union, “Brexit”, respectively “British exit”, has become one of the most important processes that trouble and concern the European world and not only. The impact of Brexit on British-European relations is considerable. Withdrawal of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland from the European Community. were argued by a series of arguments that can be grouped according to three major considerations: economic, political and security. Analyzing Brexit, it can be seen that the separation of the United Kingdom from the European Union is a phenomenon that can only bring disadvantages to both parties, as well as European security. Regarding the security of the two entities, Brexit is considered as a risk, but also an opportunity for Great Britain, as well as for the states of the European Union. This article aims to highlight the main consequences of Brexit on British-European relations, including the British Overseas Territories

Keywords: Brexit, British overseas territories, foreign policy, security, European Union, referendum.

L'IMPACT DU BREXIT SUR LES RELATIONS BRITANNIQUE-EUROPEENNE

La sortie de la Grande-Bretagne de l'Union européenne, «Brexit», respectivement «sortie britannique», est devenue l'un des processus les plus importants qui troublent et préoccupent le monde européen et pas seulement. L'impact du Brexit sur les relations anglo-européennes est considérable. Retrait du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord de la Communauté européenne. ont été argumentés par une série d'arguments qui peuvent être regroupés selon trois considérations majeures: économique, politique et sécuritaire. En analysant le Brexit, on peut voir que la séparation du Royaume-Uni de l'Union européenne est un phénomène qui ne peut qu'entraîner des inconvénients pour les deux parties, ainsi que pour la sécurité européenne. Concernant la sécurité des deux entités, le Brexit est considéré comme un risque, mais aussi une opportunité pour la Grande-Bretagne, ainsi que pour les États de l'Union européenne. Cet article vise à mettre en évidence les principales conséquences du Brexit sur les relations anglo-européennes, y compris les territoires britanniques d'outre-mer.

Mots-clés: Brexit, territoires britanniques d'outre-mer, politique étrangère, sécurité, Union européenne, référendum.

ВЛИЯНИЕ БРЕКСИТА НА БРИТАНО-ЕВРОПЕЙСКИЕ ОТНОШЕНИЯ

Выход Великобритании из Евросоюза, «Brexit», соответственно «британский выход», стал одним из важнейших процессов, беспокоящий европейский мир и не только. Влияние Brexit на британо-европейские отношения значительно. Выход Соединенного Королевства Великобритании и Северной Ирландии из Европейского союза было обосновано рядом аргументов, которые можно сгруппировать по трем основным направлениям: экономические, политические и безопасность. Анализируя Brexit, можно увидеть, что отделение Соединенного Королевства от Европейского Союза - явление, которое может только нанести ущерб обеим сторонам, а также европейской безопасности. Относительно безопасности, Brexit рассматривается как риск, но и как возможность для Великобритании, а также для государств Европейского Союза. Данная статья призвана изучить основные последствия Brexit для британо-европейских отношений, включая и заморские территории Великобритании.

Ключевые слова: Brexit, заморские территории Великобритании, внешняя политика, безопасность, Европейский Союз, референдум.

Introducere

Înșirirea Marii Britanii din Uniunea Europeană, „Brexit”, respectiv „British exit”, este unul dintre procesele cele mai spectaculoase și importante care frământă și preocupă lumea europeană și nu numai [1]. Procedura de retragere din UE a fost introdusă prin Tratatul de la Lisabona (2009), iar Brexit reprezintă primul fenomen de acest tip în istoria UE. Articolul 50 al Tratatului de la Lisabona din 2009 prevede că “orice stat membru poate decide să se retragă din Uniune, în conformitate cu regulile sale constituționale”. În situația în care un stat membru al Uniunii decide să părăsească UE, acesta va nego-

cia un acord, prin care să se stabilească condițiile de retragere, precum și cadrul viitoarelor relații cu Uniunea [2].

Organizarea unui referendum privind problema retragerii Marii Britanii din Uniunea Europeană a fost una dintre promisiunile electorale făcute, la începutul anului 2013, de către liderul conservator, David Cameron. La momentul respectiv, liderii comunității europene, inclusiv premierul britanic, erau optimiști privind rezultatul, în sensul încrederii că cetățenii Marii Britanii vor vota pentru continuarea drumului european. Organizat pe 23 iunie 2016, rezultatul referendumului a fost de 51,9% pentru ieșire, restul

de 48,1% votând pentru rămânerea în Uniune [3]. Cu toate acestea, votul a fost împărțit între țările componente ale Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord. Astfel, Anglia și Țara Galilor au votat pentru ieșire, în timp ce Scoția și Irlanda de Nord au votat să rămână în Uniunea Europeană. Acest rezultat a generat demisia prim-ministrului, David Cameron, adeptul rămânerii Marii Britanii în Uniunea Europeană și numirea Theresei May, în funcția de premier, cu sarcina complexă de a negocia retragerea țării din comunitatea europeană. Pe perioada dezbaterilor privind referendumul au fost evidențiate o serie de argumente privind necesitatea ieșirii Marii Britanii din Uniunea Europeană. Aceste argumente pot fi grupate în funcție de trei mari considerații: economice, politice și de securitate. Privind aspectele economice, două considerații au fost, în mod deosebit, evidențiate.

În primul rând, faptul că apartenența la Uniunea Europeană subminează relațiile Marii Britanii cu piețele emergente, respectiv India sau China, cu care nu există un acord comercial. Ieșirea din UE ar permite o diversificare a relațiilor economice.

În al doilea rând, politicile economice nu ar mai depinde de deciziile Bruxellesului, astfel încât, prin scăderea taxelor pentru corporații, investiții și alte măsuri stimulative să mențină și să sporească locurile de muncă, sediile centrale ale unor bănci și societăți comerciale internaționale.

Privind aspectele politice, problemele au vizat considerații legislative. Numărul mare de legi, directive și decizii venite de la Bruxelles și de la Curtea Europeană de Justiție se consideră că nu pot fi acceptate. S-a apreciat că este necesar ca tribunalele britanice să devină din nou suverane. Aici pot fi adăugate și unele aspecte legate de tentativa de federalizare europeană, respinsă categoric de britanicii care merg spre descentralizarea în regiuni și către Parlamentul Scoțian/ Parlament in Wales etc. O a doua considerație se referă la influența pe care Marea Britanie ar

trebui să o aibă în sistemul relațiilor internaționale. Este aceasta o consecință a ideii imperiale, în sensul în care, timp de aproximativ trei sute de ani, Imperiul Britanic a fost un sistem mondial de teritorii dependente – colonii, protectorate și alte teritorii – aflate sub suveranitatea Coroanei Marii Britanii și sub administrarea guvernului britanic? Politica de acordare sau de recunoaștere a unor grade semnificative de autogovernare a unor teritorii dependente, care au fost favorizate de dimensiunea foarte mare a imperiului, a condus la folosirea, în secolul XX, a noțiunii de *Commonwealth* Britanic, care cuprindea, în mare măsură, teritorii dependente cu un grad de autogovernare aflate sub o suveranitate britanică mai mult simbolică. În anul 1931 termenul a fost transformat în statut iar actualmente *Commonwealth*-ul include fostele spații ale Imperiului Britanic, într-o asociere liberă de state suverane [4].

Ca urmare a acestui vot, Guvernul britanic a declanșat procesul de retragere la data de 29 martie 2017, prin activarea Articolului 50 din Tratatul privind Uniunea Europeană. Astfel, în octombrie 2019, liderii UE 27 și partea britanică au ajuns la un consens politic privind Acordul de retragere a Regatului Unit din UE. Ulterior, acesta a fost aprobat de către autoritățile britanice și de către UE și a intrat în vigoare la 1 februarie 2020 [5].

Repercusiunile Brexitului asupra relațiilor britano-europene

Analizând Brexit-ul, se poate observa că despărțirea Regatului Unit de Uniunea Europeană este un fenomen care nu poate aduce decât dezavantaje celor două părți, precum și securității europene. Este greu de anticipat acum lista de noi vulnerabilități ale bătrânului continent și ale Marii Britanii. Este mult mai dificil acum ca UE să devină o putere pe plan mondial, după cum sunt ambițiile unora dintre statele ce o compun.

În ceea ce privește securitatea celor două entități, Brexitul este considerat ca fiind un risc, dar și o oportunitate pentru Marea Britanie, cât și pentru statele Uniunii Europene. Riscul constă în faptul că Regatul Unit nu mai beneficiază de capacitățile militare ale celorlalte state ale Uniunii Europene decât în condiții care, la acest moment, sunt destul de confuze. Similar, statele Uniunii Europene nu vor mai putea să primească ajutorul militar al Marii Britanii în cazul unei crize de securitate europeană. Dacă ținem cont de faptul că SUA, Turcia și Norvegia nu sunt membre ale UE, se poate ușor observa că apărarea europeană reprezintă doar 20% din capacitatea militară a NATO.

Londra a derulat, de-a lungul secolelor XX – XXI, o politică externă axată pe realizarea și păstrarea unei balanțe de putere în Europa. În acest sens, prin acorduri bilaterale, a căutat să mențină un echilibru de putere între Franța și Germania. Conștientizând faptul că, din punct de vedere militar, este mai slabă decât toate celelalte state membre ale UE luate la un loc și mai puternică decât oricare dintre ele, Marea Britanie a dus o politică bazată pe relații și acorduri bilaterale, mai mult decât cele prin intermediul UE. De altfel, acesta este și motivul pentru care nu a susținut integrarea militară europeană prin conceptul „armată europeană” și, nu o singură dată, a folosit dreptul de veto în deciziile UE care vizau probleme de securitate.

Astfel, conform poziției lui George Friedman, cunoscut analist american în materie de securitate, prin aplicarea Planului Marshall, au fost inițiate condițiile pentru viitoarea integrare europeană. La vremea respectivă, sub spectrul amenințării Uniunii Sovietice, SUA își doreau o Europă unită și prosperă, capabilă să finanțeze o armată care să poată face față sovieticilor. Rezultatul obținut, după Brexit, a fost o Uniune dominată economic și politic de Germania, cu o armată ce se bazează, în continuare, pe planificarea și capacitățile NATO, și cu Franța

nutrind pretenții de lider militar european. Ambițiile Uniunii Europene sunt de a fi o putere globală din punct de vedere economic și independentă din punct de vedere al securității, în fața oricărei amenințări. Dacă prima dorință europeană este realizabilă, cea de a doua, prin retragerea Marii Britanii din UE, este practic imposibilă.

Schimbarea liderului de la Casa Albă ar putea să îngreuneze și relațiile Marii Britanii cu SUA și, de aici, pierderea avantajului pe care-l avea premierul Boris Johnson față de UE. Acest aspect s-a putut vedea prin lipsa de receptivitate a membrilor echipei de negociere a UE la propunerile britanice. Spre deosebire de Donald Trump, Biden nu a agreat Brexitul și, de aceea, este posibil ca relațiile cu SUA să treacă printr-o perioadă de reducere a legăturilor politice, cu consecințe în domeniul securității.

Referitor la relațiile cu Germania și Franța, Regatul Unit a încercat întotdeauna să blocheze sau să amâne orice relație care să ducă la apropierea și consolidarea puterii acestora în Europa. În afara intereselor economice comune și a prezenței în NATO, este puțin probabil ca relația - post Brexit - cu Franța și Germania să fie la același nivel. Cele două state europene au fost cele mai active și nerăbdătoare în realizarea unui acord favorabil Uniunii Europene, aspect care, probabil, dezavantajează Regatul Britanic.

UE consideră divorțul acesteia de Europa ca un dezavantaj pe termen scurt, dar și ca un beneficiu pe termen lung. Pe termen scurt, Brexitul este un șoc, însă, pe termen lung, UE are avantajul de a renunța la un membru care era împotriva integrării europene și, mai ales, împotriva conceptului CSDP. Lipsa unor constrângeri impuse de Londra va da mai mult dinamism programului de apărare comună al UE. Aspectele legate de acest program au fost destul de puțin negociate. Cea mai importantă declarație, în acest domeniu, se referă la faptul că cele două părți consideră necesar să păstreze o relație de

cooperare strânsă, fără a identifica acțiuni concrete în acest sens. Negocierilor, în acest domeniu, li s-au alocat mai puțin timp decât pentru pescuit sau imigrație, de exemplu [5].

Evaluarea consecințelor acestei decizii este grevată în prezent de multiple necunoscute, cu atât mai mult cu cât asistăm la un proces fără precedent în istoria UE. În acest context, putem enumera eventualele efecte ale Brexit-ului pentru economia mondială, dar și riscurile și incertitudinile aferente economiei naționale:

- Moderarea creșterii economice a Regatului Unit al Marii Britanii, a Uniunii Europene și a zonei euro.

- Extinderea programului de relaxare cantitativă a BCE și, ca urmare, deprecierea monedei unice europene.

- Aprecierea dolarului SUA comparativ cu alte monede de circulație internațională, ceea ce ar putea determina Sistemul Rezervelor Federale să tergiverseze majorarea ratelor dobânzilor în scopul ajustării competitivității internaționale.

- Temperarea creșterii economiilor emergente pe fundalul reducerii cererii mondiale și al incertitudinilor conexe.

- Reducerea volumului remiterilor din Marea Britanie către economiile emergente.

- Reducerea prețului la petrol și la alte materii prime.

- Majorarea prețului la aur, efect de alternativă pentru fluctuațiile valutare.

- Scăderea indicilor bursieri [6].

De asemenea, efectele ieșirii oficiale a Marii Britanii din UE:

- Atractivitatea pieței muncii britanice pentru lucrătorii din blocul comunitar ar putea scădea, cu efecte nefavorabile în economie. Potrivit unui studiu din 2018 al economiștilor de la Stanford și Nottingham University, incertitudinea indusă de Brexit a redus investițiile cu aproximativ 6%.

- Este probabil ca atractivitatea pieței muncii britanice pentru lucrătorii din UE să scadă, pe un orizont mediu, cu efecte nefavorabile în economie.

- Pe termen lung, șansa Regatului Unit ar fi o poziționare în raport cu UE care să îi permită accesul liber sau aproape liber la piața de bunuri și servicii europene, în special în domeniul financiar, dar și să seteze propriile acorduri de liber schimb cu alte economii majore. Astfel, ar putea, în timp, să genereze beneficii economice totale ridicate, compensând pierderile suferite în acești aproape 4 ani de după referendum. Aceasta este, pentru moment o posibilitate. Investitorii vor relua, probabil, după o pauză de câteva luni, obiceiul de a urmări negocierile UK/UE și din acest motiv volatilitatea lirei sterline și a pieței de capital britanice vor crește semnificativ în a doua jumătate a anului.

- Un impact semnificativ ar putea fi vizibil la nivelul sectorului manufacturier, un palier economic ce dă semne tot mai accentuate de încetinire la nivel global. Posibilitatea de izolare de piața liberă și de apariție a unor fricțiuni comerciale afectează perspectivele acestui pilon al economiei britanice. Analiztii iau în calcul efectele, motiv pentru care prognozele pentru 2020 indică o contragere a sectorului de 0,8%. În plus, Marea Britanie a reprezentat pentru companiile din afara Uniunii Europene o „poartă de acces” către continent, prin care să beneficieze de condițiile de liber schimb, dar în contextul actual, atractivitatea economiei insulare, din perspectiva unui loc de desfășurare a afacerilor, s-ar putea reduce [6].

Pentru economia Republicii Moldova efectele Brexit-ului au un caracter indirect și slab pronunțat. Moderarea creșterii economice în Marea Britanie și reducerea numărului de emigranți cu scop lucrativ ar determina diminuarea volumului remiterilor în economiile emergente, inclusiv în Republica Moldova. Canalul cel mai viabil al consecințelor Brexit-ului pentru economia Republicii Moldova este

cel al cursului valutar, deoarece piețele valutare sunt interconectate. Astfel, ca în oricare alt context, urmărirea atentă a fluctuațiilor de pe piețele internaționale reprezintă soluția optimă pentru anticiparea volatilităților și ajustarea la mediul macroeconomic internațional [3].

Decizia britanică de a părăsi Uniunea Europeană (UE), formalizată din Acordul de ieșire, deschide în anul 2021 către o experiență politică și economică cu repercusiuni globale, care implică și rămășițele vechiului imperiu britanic, de la Gibraltar până la Malvine și Atlanticul de Sud. Este cunoscut faptul că Regatul Unit are 14 teritorii de peste mări (TBM) în întreaga lume, 10 dintre acestea fiind obținute în cadrul procesului de decolonizare susținut de Națiunile Unite. Doar unul, Gibraltar, a avut voce și vot în Brexit. Celelalte nouă au fost asociate direct cu UE prin Decizia de asociere a teritoriilor de peste mări adoptată în 2013 de către Consiliul European. Cu toate acestea, în ciuda eforturilor reprezentanților celor 14 teritorii de peste mări la Londra și a altor membri ai UE și a promisiunilor prim-ministrului Boris Johnson de a le acorda prioritate în negocierile cu Bruxelles, Acordul de ieșire încheiat la 31 decembrie a lăsat în mod expres teritoriile de peste mări. Astfel, analizând impactul Brexitului asupra teritoriilor britanice de peste mări este de menționat faptul că acestea vor fi afectate de lipsa ajutorului economic sau de restricționarea accesului la produsele lor prin cote de export sau plata tarifelor. În acest scenariu, va fi testat, ca niciodată, dacă existența eufemismului britanic pentru „relația sa modernă” cu TBM cel puțin din punct de vedere comercial și tehnic, va depinde exclusiv de asistența londoneză pentru a compensa prezența dominantă a UE.

Analizând efectele Brexitului asupra economiilor teritoriilor britanice de peste mări, pot fi relevate unele aspecte negative. În acest context sunt de menționat pierderea unor avantaje precum:

dispozițiile cheie din 2013 pentru teritoriile britanice de peste mări au inclus obiective precum stabilirea unor relații economice mai strânse între TBM și UE; îmbunătățirea competitivității și consolidarea rezistenței TBM-urilor.

Dar au existat și instrumente financiare pre-Brexit a căror pierdere va avea consecințe directe pentru TBM. Finanțarea bilaterală totală a UE pentru toate teritoriile britanice de peste mări prin intermediul Fondului european de dezvoltare (FED) în perioada 2014-2020 a avut un buget de 30,5 miliarde EUR. De asemenea, au existat fonduri oferite de către Banca Europeană de Investiții (BEI) și fonduri din bugetul general al UE, pentru cercetare, mediu, educație, inovare și competitivitate. UE a devenit unul dintre jucătorii cheie în relația teritoriilor britanice de peste mări (TBM) cu restul lumii. Printre altele, un volum semnificativ de comerț exterior pentru majoritatea TBM-urilor a fost cu UE, în mare parte datorită posibilității accesului liber la exporturile lor fără plata tarifelor sau a cotelor. În mod similar, sprijinul financiar oferit de către UE teritoriilor britanice de peste mări ajută într-o serie de domenii cheie, inclusiv la consolidarea capacității economice și diversificării matricei productive, adaptării și atenuării schimbărilor climatice și dezvoltării durabile a energiei. Alte elemente cheie în relația UE-TBM vizau libera circulație a populațiilor acestor teritorii în spațiul Schengen și relația instituțională cu UE însăși, foarte valoroasă pentru acele teritorii aflate în dispută internațională. Beneficiile apartenenței la UE și complicațiile părăsirii acesteia au un impact mult mai mare asupra BOT-urilor. Anguilla, un teritoriu de aproape 15 mii de locuitori în Caraibe, a avut în sprijinul FED, singura sursă de dezvoltare a insulei. Insulele Virgine, datorită PIB-ului acestora, nu se pot califica pentru împrumuturi din alte țări și s-au bazat exclusiv pe fonduri UE.

Un caz particular reprezintă insulele Malvine. Cel mai mare impact al Brexit-ului pentru TBM-uri, în general, este de natură eminent economică, dar în cazul insulelor Malvine implicațiile abandonului britanic al spațiului european integrat sunt mai profunde. Astfel, în Malvine, putem presupune existența a două posibile consecințe legate de Brexit: una economică și cealaltă politică. Se estimează că aproape 80% din totalul exporturilor insulelor (pește, carne și alte produse agricole), ceea ce însumează cifra de 300 de milioane de dolari pe an, au fost destinate UE pentru beneficiile sale tarifare: aproape 75% din PIB-ul insulelor depindeau de accesul pe piața europeană. Din acest total, pescuitul reprezintă 41% din PIB și, din acest procent, 94% a fost exportat către UE. Mai mult, industria pescuitului insular beneficiază de diferite dispoziții ale DAU, cum ar fi definiția conceptului de produse originare. Industria pescuitului, prin vânzarea licențelor de pescuit pe o perioadă de 25 de ani, în contradicție flagrantă cu rezoluțiile Organizației Națiunilor Unite, a folosit flotele altor țări, în special Spania, pentru exploatarea acestei activități.

Fără beneficiile DAU, care permite flotelor înregistrate sau care arborează pavilionul unui stat membru al Uniunii să opereze în industriile BOT, ar fi aproape imposibil pentru Falkland să își exporte produsele pe piața europeană. Guvernul insulelor a sugerat parlamentului britanic că „orice schimbare majoră care ar duce la un acces mai puțin benefic la importuri / exporturi ar putea fi catastrofală pentru economia și populația Insulelor Falkland”.

Efectele Brexitului asupra insulelor deja sunt vizibile. Începând cu 1 ianuarie 2021, exporturile insulelor sunt supuse tarifelor Organizației Mondiale a Comerțului (OMC). Conform prevederilor OMC, insulele pot să-și comercializeze doar între 6% și 18% pentru produsele din pește și 42% pentru carne. Aceste restricții reprezintă o scădere de peste 10 milioane de lire sterline pentru economia

insulelor Falkland „...o lovitură economică catastrofală”, așa cum este definită de guvernul insular ilegal. La rândul lor, Insulele Falkland sunt lăsate în afara Fondului European de Dezvoltare Economică (FED), un ajutor menit să încurajeze creșterea financiară și socială a țărilor și teritoriilor de peste mări, unde insulele au primit 5,9 milioane de euro ca sprijin bugetar. Acest lucru a contribuit la „Planul Las Islas, 2014-2018”, cu scopul de a diversifica economia, în special în legătură cu scăderea dependenței de industria pescuitului.

Brexitul are impact și pe dimensiunea politică. În chestiuni politice, cea mai mare preocupare a guvernului britanic nelegitim din insule este că Brexit ar elimina obligațiile altor state membre de a recunoaște și a accepta că teritoriile de peste mări fac parte din Regatul Unit și că, în consecință, ar putea pierde sprijinul din partea restului Europei și că acest lucru generează un sprijin mai mare pentru Argentina în disputa privind suveranitatea. De la începutul procesului Brexit, influența britanică și sprijinul foștilor săi parteneri europeni s-au diminuat considerabil. În acest context am putea aduce următoarele exemple:

- pierderea judecătorului britanic la Curtea Internațională de Justiție (prima dată în istorie când un membru permanent al Consiliului de Securitate al ONU nu are un magistrat de naționalitate la Curtea de la Haga).

- lipsa sprijinului din partea țărilor europene pe tot parcursul procesului de aviz consultativ în fața Curții Internaționale de Justiție desfășurat de Republica Mauritius în legătură cu acțiunile britanice cu privire la arhipelagul Chagos.

- puterea de veto acordată de Bruxelles Spaniei în orice decizie privind Gibraltar, în timp ce negocia un acord cu Regatul Unit [7].

Așa cum a spus fostul ministru britanic de externe William Hague: „riscăm să pierdem solidaritatea garantată a 28 de națiuni în ceea ce privește

suveranitatea britanică asupra Falklandelor, inclusiv a statelor cu legături puternice cu America Latină, precum Spania și Italia”. Brexit dezvăluie o nouă gamă de posibilități pentru queștiunea Malvinelor, cu consecințe încă necunoscute în comerț și diplomație, care ar putea permite noi oportunități Argentinei în vederea soluționării definitive a disputei suveranității. UE este principala destinație pentru exporturile insulelor. Odată cu impunerea barierelor tarifare sau a cotelor pentru produsele sale, piața din America Latină este oferită ca o posibilitate atractivă. Dar accesul la acestea necesită acordul Argentinei, având în vedere disputa de suveranitate și sprijinul regional pentru poziția națională.

Aspectul suveranității este mai sensibil. Până acum, țările europene au urmat timid poziția britanică, deoarece insulele erau recunoscute ca teritoriu de peste mări al Regatului Unit în Tratatul de la Lisabona. După Brexit, acest sprijin ar putea slăbi, deoarece nu ar exista o astfel de obligație care decurge din pactul constitutiv european. Purtătorul de cuvânt al UE pentru afaceri externe și politica de securitate, Peter Stano, a anunțat că nu va exista nicio schimbare în recunoașterea suveranității britanice asupra teritoriilor de peste mări. Cu alte cuvinte, aceeași poziție va fi menținută - numai pentru UE ca bloc: nedeclararea cu privire la controversele de suveranitate în timp ce acestea există fără rezolvare. În orice caz, atât în afara, cât și în interiorul UE, Regatul Unit menține în continuare o influență importantă pe arena internațională, iar situația necesită o evaluare precisă. Obiectivul central și inalienabil al Argentinei este de a recupera exercitarea suveranității Insulelor Malvine: aceasta implică o dimensiune strategică care condiționează orice decizie [8].

Concluzii

Astfel, supunând cercetării impactul Brexit asupra relațiilor britano-europene, inclusiv și asupra

teritoriilor britanice de peste mări, putem afirma cu certitudine că Brexitul este o consecință a unor realități interne ale Marii Britanii, dar și o consecință a funcționării Uniunii Europene. Reieșind din situația creată, este de menționat faptul că proiectul european este o realitate care trebuie să existe deoarece această realitate oferă oportunități politice, sociale și economice. Totodată, Brexitul poate avea consecințe negative atât pentru Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, cât și asupra spațiului european. De altfel, Brexitul oferă șansa studierii unor probleme triadice de ordin politico-economic și strategic între Marea Britanie - Uniunea Europeană, teritoriile britanice de peste mări - Uniunea Europeană, și, desigur, viitoarele scenarii care pot apărea între Marea Britanie și teritoriile britanice de peste mări.

Din această perspectivă, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, teritoriile britanice de peste mări și Uniunea Europeană devin subiecte de discuție. Această concluzie se bazează pe asumția că Marea Britanie va exercita o influență asupra teritoriilor britanice de peste mări, din motive istorice. Referitor la impactul Brexitului asupra Uniunii Europene, inclusiv și asupra Marii Britanii, perspectivele se anunță a fi diverse.

Bibliografie

1. MEDAR S. BREXIT. Impactul asupra securității europene. <https://monitorulapararii.ro/brexit-impactul-asupra-securitatii-europene-1-34737>(accesat 18.02.21)
2. POPOVICI C., POPOVICI A. Impactul Brexit asupra Politicii Europene de Securitate și Apărare. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/23-33.pdf(accesat 18.02.21)
3. Caseta tehnică: Efectele posibile ale Brexit-ului pentru economia mondială. <https://www.bnm.md/ro/content/caseta-tehnica-efectele-posibile-ale-brexit-ului-pentru-economia-mondiala> (accesat 18.02.21)

4. CHIRIAC M. BREXITUL, între necesitate și oportunitate. <https://revista.unap.ro/index.php/revista/article/view/356>(accesat 18.02.21)

5. MEDAR S. BREXIT. impactul asupra securității europene. <https://monitorulapararii.ro/brexit-impactul-asupra-securitatii-europene-1-34737>(accesat 18.02.21)

6. CAZACU C. Efectele ieșirii oficiale a Marii Britanii din UE: Atractivitatea pieței muncii britanice pentru lucrătorii din blocul comunitar ar putea scădea, cu efecte nefavorabile în economie. <https://republica.ro/efectele-iesirii-oficiale-a-marii-britanii-din-ue-atractivitatea-pietei-muncii-britanice-pentru-lucratorii>

<https://republica.ro/efectele-iesirii-oficiale-a-marii-britanii-din-ue-atractivitatea-pietei-muncii-britanice-pentru-lucratorii> (accesat 18.02.21)

7. Ieșirea Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană - BREXIT Re<https://www.edu.ro/brexittragerea>(accesat 18.02.21)

8. Los llamados Territorios de Ultramar Británicos ante el Brexit. <https://www.embajadaabierta.org/post/los-llamados-territorios-de-ultramar-brit%C3%A1nicos-ante-el-brexit?fbclid=IwAR1fFFMeczWoLimdYa8RNiDC15EEoVBoYxBZn7edCYFgWOxtmuJB7vsfulQ> (accesat 18.02.21)

